

І що, знову виправдовуватись? Чому так катастрофічно падає рівень навченості юних українців? Чому дітям не цікаво у школі? Чому зростає частка батьків і дітей, які так відверто зневажають учителів? Чому в учителі йдуть випускники з найнижчим балом ЗНО?

Набри-и-идло! Набридло дивуватися-обурюватися-ображатися-виправдовуватися... Проте доводиться!

Так, ми винні, що більшість із нас родом з радянського минулого, де вчитель (навіть найбездарніший!) був майже завжди правий, часто по-фарисейськи шанований, переважно безапеляційно керований, очевидно п'єдестально правильний...

Так, ми винні, що навчили-виховали нинішніх ненаситно-нахабних депутатів (усі ж вони однакові), хабароненаситних чиновників та юристів (усі ж вони однакові), ага, ще абсолютно непрофесійних і безсовісних лікарів, священиків і, звісно, вчителів (усі ж вони однакові)! Все – інші категорії населення України –працьовиті, кваліфіковані, справедливі, кришталево чесні люди, які просто до школи не ходили, а тому не потрапили під негативний вплив?

Так, ми винні, що обурюємося голосно лише в класах з учнями чи в учительських без дирекції; що захищаємо кожен власні інтереси, вже коли добряче допече, але мовчимо щодо інтересів ближнього – а раптом це зашкодить нашим; прикриваємо свою апатію глибокомудрим розумінням ситуації, мовляв, наше стукання однаково нічого не змінить!

А тепер нарешті до суті справи...

1. **ЩО СПОНУКАЛО**

Автоматна черга учнівських змагань: I і II етапи олімпіади з української мови та літератури, I і II етапи Міжнародного конкурсу знавців української мови ім. Петра Яцика, I і II етапи Міжнародного мовно-літературного конкурсу учнівської та студентської молоді ім. Тараса Шевченка (це обов'язкові!), Всеукраїнська українознавча гра «Соняшник» (це за бажанням, але на комерційній основі, Конкурс літературної та журналістської творчості юних стриян «Словосвіт-3» (у цьому хоч премія переможцям єдиного етапу вельми пристойна.

2. **ЩО СПРОВОКУВАЛО**

Результати останнього з обов'язкових конкурсів, делікатно кажучи, **розчарували філологічну громаду м. Стрия** Львівської області. Провели екстрене засідання методоб'єднання словесників-україністів. Отримали трохи відповідей. Поставили ще більше запитань.

3. **ЩО ПРОАНАЛІЗУВАЛИ**

Причини-наслідки

- Реалії сьогодення так **наситили спрагли уми дітей ґаджетованими можливостями, нецензурованою інтернет-інформацією, доступно-простакуватими лжекумирами**, що на тихе читання вартісної (а це яка?) художньої літератури та живе сприйняття нудно-корисних знань бракує й уяви, і простору, і часу.
- Нудно-корисних знань Міністерство освіти і науки настійливо вимагає, скорочуючи навчальний план, паралельно **ускладнюючи давно ускладнену програму середньої школи**, ігноруючи основний обов'язок українського учня, наполягаючи на його європейських правах, дбаючи про відсутність психологічних травм, декларуючи потребу практичного застосування теорії і **зосереджуючись на глибоко теоретичному рівні ЗНО**.
- **Затеоретизована деталізація предмета «Українська мова» та заанатомована паспортизація предмета «Українська література»** через нині чинний формат ЗНО зводять навчання з цих дисциплін до **прискороного викладання огрому інформації**, яку діти в силу вікових особливостей, конкретного мислення і переліченого у підпункті першому, даруйте, **«тупо» не сприймають** (й усілякі там «методи, види, форми роботи» не рятують!).
- **Мотивація «бо це треба до ЗНО» надто слабка навіть у 11 класі**, а, окрім ще «загального рівня розвитку» та вибіркових наїздів батьків, діти (+ автор цього опусу) не беруть до уваги жодної іншої причини **розрізняти розряди займенників, групи вставних слів за значенням, типи**

односкладних речень, види підрядних частин складнопідрядного, а також запам'ятати, у якому творі якого автора який герой якими словами яку рису якого персонажа охарактеризував...

- Одним із численних (не найтяжчих) гріхів Д.Табачника, міністра освіти й науки 2010-2014 р.р., стало нав'язування чергового мовно-літературного конкурсу на протипагу досить успішному проєктові відомого НЕЗАЛЕЖНОГО мецената.
О, передбачувана реакція громадськості: як вона посміла зазіхнути на святе! Це ж в ім'я Кобзаря і під його патронатом! Та гнати таких у шию зі школи!
Стоп. Тарас Григорович Шевченко – це як день і ніч, мама і тато, робота й перепочинок у єдності – є і буде!!!
Ідеться про додаткову примусову участь талановитих і працьовитих дітей у двох-трьох+ ... різношерстих предметних олімпіадах + обов'язкових мовно-літературних конкурсах + необов'язкових, але бажаних різного рівня інституціями комерційних проєктах на тлі щоденних уроків з масою Д/З упродовж двох-трьох осі-і-інніх (депресивних) місяців. Ну і хто то годен витримати?!
- Завдання до олімпіад та конкурсів розробляються за стандартами радянської школи, що, бачте, орієнтувалася на шалене бажання дитини ДОДАТКОВО і вельми ДЕТАЛЬНО заглиблюватися в океан лінгвістики та літературознавства. І це не важливо, що в різних точках цього океану перебувають цілком різні професори і що більшості вчителів важкувато та й ніколи зануритись глибше, ніж на рівень програми. Але ж молодь зобов'язана знати все і прагнути ще більшого... всього?!
Досить натяків. Так, олімпіада складнюща, конкурс П.Яцика в міру доступний, конкурс Т.Г.Шевченка знову «спростився» до твору, «Соняшник» цікавий, однак платний, «Словосвіт» за гроші, але скільки можна!
Вигоріли-виснажилися-збайдужіли-деградували?

4. ЩО ВИРІШИЛИ

- Залишити чинним ЗНО, бо ж на правду – це сьогодні єдина можливість вступати до вишів завдяки власній пам'яті, знанням і талантам, а не батьківським можливостям (репетиторство – окрема тема).
- Дослухатися до біблійних порад і стукати у відчинені двері міністерства, департаментів, відділів освіти з проханням-вимогою-засторогою зменшити-спростити-полегшити... Ну не діє останнім часом правило 20 %. Якби школа вимагала прочитати 10 сторінок тексту, то дитина б засвоїла 2 сторіночки з прочитаного, але якщо школі давай 1000, то запам'ятати, а тим більше нащось відтворити 200 сторінок нинішній учень не здатен, тому навіть за 10 не береться!
Ідеться, звісно, про середньостатистичного підлітка, проте винятково обдаровані – теж люди!
Вигорають-виснажуються-байдужіють...
- Просити якщо не про зменшення кількості усіляких змагань (от з дитинства боюсь того змагального духу, не розумію, навіщо комусь доводити свою кращість, знаю-знаю, що заради прогресу), то хоча б розтермінувати їх, перенісши Міжнародний мовно-літературний конкурс учнівської та студентської молоді ім. Тараса Шевченка на березень. Хіба не логічно?
- Написати про виболіле не в шухлядку, а до сміттєзвалища Інтернету – а раптом помітяться, зачепить, згодиться і викличе...
- Припинити учителям-практикам... сподіватися на добру волю згори і братися самим за детальний аналіз нині чинних програм з української мови й літератури +... та пропонувати конкретні варіанти доцільного спрощення з чіткою аргументацією власної позиції.

Очікую конструктивних зауваг, готова до шквалу обурення, сподіваюся на підтримку за пунктами, вірю у НАГЛІ позитивні зміни. Просто дякую.

Просто вчителька Ірина Гавран, м. Стрий